

OPŁATY i FUNDUSZE

w ochronie środowiska

VERLAG
DASHÖFER
Literatura fachowa
dla firm i instytucji

AKTUALNOŚCI • PORADY PRAWNE • TEMAT NUMERU • FINANSE • PYTANIA I ODPOWIEDZI

Nr 6 czerwiec 2008

Miesięczny serwis informacyjno-doradczy

www.dashofer.pl

Spis treści:

■ Aktualności

Projekt Ustawy – Prawo geologiczne i górnictwo 1

Projekt rozporządzenia dotyczący wpływów pochodzących z opłat w zakresie recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji 1

■ Porady prawne

Odroczenie zapłaty opłaty za środowisko 2

Chemikalia pod kontrolą Unii (Rozporządzenie REACH) 5

■ Temat numeru

POiŚ – Konkurs dla przedsiębiorstw ogłoszony 8

■ Finanse

Pomoc na oszczędzanie energii 10

Pomoc na odnawialne źródła energii 11

Pomoc na kogenerację 12

Pomoc na efektywne energetycznie ciepłownictwo komunalne 13

■ Wykaz zmian w prawie i ważne terminy 14

■ Pytania i odpowiedzi 14

§ Aktualności

Projekt Ustawy – Prawo geologiczne i górnictwo

Na stronie Ministerstwa Środowiska pojawił się projekt Ustawy – Prawo geologiczne i górnictwo.

Celem projektowanej ustawy jest m.in. doprecyzowanie zakresu przedmiotowego ustawy, przygotowanie nowoczesnych regulacji, wprowadzających uproszczenia dla przedsiębiorców, odbiurokratyzowanie postępowań administracyjnych, usprawnienie instrumentów przeciwdziałania nielegalnej eksploatacji kopalni, a także doprecyzowanie przesłanek podejmowanych rozstrzygnięć.

Głównym celem zamierzonych zmian jest zatem usunięcie barier utrudniających podejmowanie i wykonywanie działalności w zakresie geologii i górnictwa, pobudzenie przedsiębiorczości oraz zwiększenie pewności inwestowania, co powinno zapewnić racjonalną gospodarkę złożami kopalni w ramach zrównoważonego rozwoju. Bardzo istotne jest również uproszczenie prawnego modelu opłat regulowanych prawem geologicznym i górnictwem oraz stworzenie modelu rozwiązań wspomagających ich skuteczną egzekucję. ■

Redakcja

§ Aktualności

Projekt rozporządzenia dotyczący wpływów pochodzących z opłat w zakresie recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji

Na stronie Ministerstwa Środowiska pojawił się projekt rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków przeznaczania

wpływów pochodzących z opłat w zakresie recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji.

Szanowni Państwo!

Przekazuję w Państwa ręce czerwcowy numer serwisu informacyjno-doradczego „Opłaty i fundusze w ochronie środowiska”.

Na stronie Ministerstwa pojawiły się nowe projekty aktów prawnych, m.in. projekt ustawy Prawo geologiczne

i górnictwo. Jednym z istotnych aspektów nowelizacji tej ustawy jest uproszczenie prawnego modelu opłat oraz stworzenie modelu rozwiązań wspomagających ich skuteczną egzekucję.

Głoszony został konkurs na dofinansowanie projektów w ramach IV osi priorytetowej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Dotyczy on przedsięwzięć dostosowujących przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska. O zakresach wsparcia w tej dziedzinie przeczytaj Państwo w Temacie numeru.

Wierzę, że informacje zawarte w tych artykułach, jak również w pozostałych tekstach spełnią Państwa oczekiwania i okażą się pomocne w pracy.

Z wyrazami szacunku,
Wydawnictwo Verlag Dashofer

Agnieszka Szewczyk

Agnieszka Szewczyk
Redaktor odpowiedzialny
e-mail: szewczyk@dashofer.pl
tel. (0-22) 559 36 54

Rozporządzenie zawiera algorytm podziału środków przeznaczonych na dopłaty i sposób wyliczenia wysokości dopłaty dla każdej stacji demontażu.

Dofinansowanie działań inwestycyjnych w zakresie demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji, gospodarowania odpadami powsta-

łymi z tego tytułu oraz zbierania tych pojazdów następuje w formie pożyczki na podstawie umowy zawartej przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej z przedsiębiorcą zamierzającym podjąć działania inwestycyjne.

W rozporządzeniu zostały także określone warunki i kryteria udzie-

lania oraz przesłanki umorzenia ww. pożyczek, a także istotne postanowienia umowy pożyczki. ■

Redakcja

Porady prawne

Odroczenie zapłaty opłaty za środowisko

Zgodnie z Ustawą – Prawo ochrony środowiska (ustawa) każdy, kto korzysta ze środowiska bez uzyskania wymaganego pozwolenia lub innej decyzji, ponosi tzw. opłatę podwyższoną za korzystanie ze środowiska. Jednak Ustawa przewiduje możliwość odroczenia terminu płatności opłaty podwyższonej, a także możliwość jej zmniejszenia bądź nawet umarzania.

Opłata podwyższona

Standardowe opłaty za korzystanie ze środowiska są ponoszone za korzystanie ze środowiska zgodnie z prawem, tj. mając wszelkie wymagane zezwolenia. Natomiast kary pieniężne są wymierzane w przypadku naruszenia warunków zawartych w pozwoleniu na korzystanie z niego. Sytuacje te nie obejmują jednak korzystania ze środowiska bez wymaganego pozwolenia, gdy jest ono wymagane. Tę lukę wypełnia art. 276 ust. 1 ustawy, który przewiduje opłatę podwyższoną, która znajduje zastosowanie, kiedy zachodzi konieczność posiadania pozwolenia na korzystanie ze środowiska, ale korzystający ze środowiska go nie posiada.

Przesłanki odroczenia płatności

Warunki, po spełnieniu których jest możliwe uzyskanie odroczenia

płatności opłaty podwyższonej, są określone w art. 317 ustawy.

Termin płatności opłaty podwyższonej może zostać odroczone pod warunkiem terminowej realizacji przedsięwzięcia, którego wykonanie zapewni usunięcie przyczyn ponoszenia opłat podwyższonych w okresie nie dłuższym niż 5 lat od dnia złożenia wniosku.

Należy podkreślić, że podstawę uwzględnienia wniosku o odroczenie mogą stanowić tylko te przedsięwzięcia, których realizacja zapewni **usunięcie** przyczyn ponoszenia opłat podwyższonych lub kar pieniężnych. Takie brzmienie przepisu oznacza, że podstawy odroczenia nie może stanowić w żadnym przypadku przedsięwzięcie, którego realizacja doprowadzi jedynie do ograniczenia negatywnego oddziaływania na środowisko, a nie do stanu zgodnego z prawem.

Przepis też nie rozstrzyga, w jakim momencie możemy mówić o wystąpieniu przez podmiot korzystający ze środowiska do realizacji przedsięwzięcia usuwającego przyczynę ponoszenia opłat podwyższonych. Teoretycznie są możliwe bardzo różne stanowiska, czy można o tym mówić już na etapie planowania czy też dopiero od momentu ich konkretyzacji, a jeżeli tak, to co przyjąć za wyznacznik konkretyzacji?

NASI STALI EKSPERCI:

Paulina Grabowska, prawnik. Absolwentka Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego, aplikant radcowski w Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Warszawie. Ukończyła Szkołę Prawa Amerykańskiego oraz Szkołę Prawa Brytyjskiego i Europejskiego przy Uniwersytecie Warszawskim. Absolwentka studiów podyplomowych „Zarządzanie i finanse w przedsiębiorstwie” w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie. Obecnie pracownik dużej kancelarii.

Michał Kuliński, prawnik. Wykształcenie: Uniwersytet Jagielloński – Wydział Prawa i Administracji (1996-1998), Uniwersytet Warszawski – Wydział Prawa i Administracji (1998 – ukończony w 2001 r.), Centrum Prawa Amerykańskiego – Levin College of Law University of Florida przy WPiA UW, Studium Bezpieczeństwa Narodowego przy Instytucie Stosunków Międzynarodowych UW. Pracuje nad doktoratem w Instytucie Prawa Międzynarodowego Uniwersytetu Warszawskiego. Jest pracownikiem firmy Prawniczej „Smoktunowicz&Falandysz”.

Krzysztof Choromański, współwłaściciel i Członek Zarządu Biura Konsultacyjnego KOBİKO Sp. z o.o. odpowiedzialny za zarządzanie projektami (ekonomiczne zagadnienia ochrony środowiska oraz przygotowanie i realizacja przedsięwzięć inwestycyjnych w zakresie infrastruktury ochrony środowiska i gospodarki komunalnej).

Wojewódzki Sąd Administracyjny wyjaśniał, że: „*warunkiem wydania decyzji o odroczeniu terminu płatności kary na podstawie art. 317 ust. 1 ustawy jest takie skonkretyzowanie założeń realizowanego przedsięwzięcia, które daje możliwość oceny, czy spowoduje ono ustanie przekroczenia*” (wyrok WSA w Warszawie z dnia 21 grudnia 2004 r., sygn. IV SA/Wa 539/04).

W kontekście tego wyroku wydaje się, że należy uznać, że obiektywnym czynnikiem umożliwiającym dokonanie takiej oceny będzie najczęściej decyzja zezwalająca na realizację określonego przedsięwzięcia, np. pozwolenie budowlane czy pozwolenie wodnoprawne (ale mogą to być też inne decyzje).

Przedsięwzięcie ujęte w programie oczyszczania ścieków komunalnych

Termin płatności opłaty za korzystanie ze środowiska może zostać odroczone także, jeżeli przedsięwzięcie, którego wykonanie zapewni usunięcie przyczyn ponoszenia podwyższonych opłat, jest ujęte w krajowym programie oczyszczania ścieków komunalnych. Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych, którego integralną część stanowi wykaz niezbędnych przedsięwzięć w zakresie budowy i modernizacji urządzeń kanalizacyjnych, sporządza minister właściwy do spraw środowiska, a zatwierdza Rada Ministrów.

Marszałek województwa – organ właściwy

Ponieważ opłaty za korzystanie ze środowiska, w tym także opłaty podwyższone, wnoszą się na rachunek urzędu marszałkowskiego właściwego ze względu na miejsce korzystania ze środowiska, to również organem właściwym w sprawach odroczenia terminu płatności opłaty podwyższonej, a także jej zmniej-

szania i umarzania jest marszałek województwa.

Wniosek

Opłata podwyższona może zostać odroczone wyłącznie na wniosek zainteresowanego podmiotu korzystającego ze środowiska bez wymaganego pozwolenia. Elementy wniosku o odroczenie terminu płatności opłat zostały określone w art. 318 ust. 3 i 4 ustawy.

Elementy obligatoryjne wniosku

Art. 318 ust. 3 ustawy zawiera obligatoryjne elementy wniosku, a są to:

- 1) wskazanie wysokości opłaty, o której odroczenie terminu płatności występuje strona;
- 2) opis realizowanego przedsięwzięcia, a w razie potrzeby dodatkowo wskazanie, że przedsięwzięcie jest ujęte w krajowym programie oczyszczania ścieków komunalnych;
- 3) harmonogram realizacji przedsięwzięcia ze wskazaniem etapów nie dłuższych niż 6 miesięcy.

Elementy fakultatywne wniosku

Natomiast art. 318 ust. 4 ustawy stanowi, że jeżeli istnieją zastrzeżenia co do możliwości sfinansowania przez wnioskodawcę planowanych przedsięwzięć, marszałek województwa może zażądać dodatkowo przedłożenia dowodów potwierdzających możliwość finansowania przedsięwzięcia.

Skutki braku elementów obligatoryjnych lub fakultatywnych

Podział na elementy obligatoryjne wniosku oraz elementy fakultatywne jest istotny z punktu widzenia następstw prawnych złożenia wniosku niespełniającego tych wymagań. W przypadku, gdy wniosek nie za-

wiera elementów obligatoryjnych wymienionych w art. 318 ust. 3 ustawy, marszałek województwa powinien w trybie art. 64 § 2 K.p.a. wezwać wnioskodawcę do uzupełnienia wniosku pod rygorem pozostawienia go bez rozpatrzenia.

Natomiast, gdy złożony wniosek nie daje należytych podstaw dotyczących możliwości jego sfinansowania przez wnioskodawcę, organ administracji, wzywając o podanie informacji określonych w art. 318 ust. 4 ustawy, nie powinien tego czynić pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia, ale pod rygorem wydania decyzji negatywnej.

Termin złożenia wniosku o odroczenie

Wniosek o odroczenie terminu płatności opłaty powinien zostać złożony do marszałka województwa przed upływem terminu, w którym opłata powinna być uiszczona.

WAŻNE!

Złożenie wniosku o odroczenie terminu płatności opłat nie zwalnia z obowiązku ich uiszczenia w części, w jakiej nie mogą podlegać odroczeniu.

W praktyce bardzo istotne znaczenie ma to, jakie są skutki złożenia wniosku już po terminie, tj. czy nawet jak wniosek nie zostanie złożony przed upływem terminu, w którym opłata podwyższona powinna być wniesiona, to istnieje możliwość przywrócenia tego terminu czy też termin w takiej sytuacji już nie może zostać przywrócony.

Jest to zagadnienie wzbudzające wiele sporów. Niestety sprawa nie jest prosta do wytłumaczenia, ponieważ wiąże się z zagadnieniami teoretyczno-prawnymi. Otóż wszystko zależy od charakteru prawnego terminu, w jakim powinien być złożony wniosek o odroczenie terminu płatności opłat.

W zależności od tego, czy ma on charakter procesowy czy materialnoprawny, różnie będą się przedstawiać konsekwencje jego przekroczenia. W przypadku przyjęcia, że termin ma charakter materialnoprawny, upływ terminu skutkowałby umorzeniem postępowania na podstawie art. 105 § 1 K.p.a. jako bezprzedmiotowego.

Terminów materialnoprawnych nie można przywrócić, po ich upływie nie można już dokonać czynności. Tak więc gdyby przyjąć, że termin do złożenia wniosku o odroczenie opłaty podwyższonej jest terminem materialnoprawnym, to po upływie terminu, w którym ta opłata powinna być wniesiona, nie można składać wniosku o odroczenie.

Natomiast ustalenie, że termin ten ma charakter procesowy, umożliwiłoby jego przywrócenie w przypadku przekroczenia na zasadach określonych w art. 58 K.p.a. Terminy procesowe co do zasady mogą być przywrócone. Dlatego nawet po terminie wniesienia opłaty podwyższonej byłaby możliwość złożenia wniosku o przewrócenie tego terminu i odroczenie terminu płatności opłaty podwyższonej.

Sprawa jest o tyle skomplikowana, że większość komentatorów zdecydowanie twierdzi, iż termin określony w art. 318 ust. 1 jest terminem procesowym, a więc można go przywrócić, ale Wojewódzki Sąd Administracyjny w Opolu w wyroku z dnia 13 września 2005 r. sygn. akt II SA/Wr 2784/2003 stwierdził: „Termin do złożenia wniosku o odroczenie terminu płatności opłaty, o którym mowa w art. 318 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. Nr 62, poz. 627 ze zm.), jest warunkiem materialnoprawnym odroczenia płatności, którego niezachowanie skutkuje, w myśl art. 318 ust. 6 tej ustawy, odmową odroczenia terminu płatności opłaty (...)”.

Jednak starsze wyroki, wydawane jeszcze na podstawie poprzednich ustaw przyjmowały, że terminy do złożenia wniosków o odroczenia płatności kar i opłat są terminami procesowymi, a więc możliwymi do przywrócenia. W takiej sytuacji nie można jednoznacznie rozstrzygnąć sporu. Wydaje się, że najlepszą radą praktyczną byłoby nawet w sytuacji, gdy termin wniesienia opłaty już minął, wniesienie o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o odroczenie terminu płatności opłaty podwyższonej. Nawet jeżeli marszałek województwa wyda decyzję odmawiającą przywrócenia terminu do złożenia wniosku o odroczenie płatności opłaty podwyższonej, będzie można taką decyzję zaskarżyć najpierw do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, a następnie ewentualnie do Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Decyzja o odroczeniu płatności

Odroczenie terminu płatności może dotyczyć, części albo całości opłaty. **Marszałek województwa w decyzji o odroczeniu terminu płatności opłat określa:**

- 1) opłatę, której termin płatności został odroczone, oraz jej wysokość;
- 2) realizowane przez wnioskodawcę przedsięwzięcie;
- 3) harmonogram realizacji przedsięwzięcia;
- 4) termin odroczenia opłaty.

Oczywiście, tak jak w wielu podobnych przypadkach, również ta decyzja powinna uwzględniać elementy konieczne każdej decyzji administracyjnej wymienione w art. 107 § 1 K.p.a.

Po wydaniu decyzji marszałek województwa przesyła egzemplarz decyzji orzekającej w sprawie terminu płatności opłaty do właściwego powiatu lub gminy, których przychodów funduszy dotyczy odroczenie.

W okresie odroczenia terminu płatności opłaty realna wartość zobowiązania może ulegać poważnym zmianom, dlatego ustawa przewiduje instrumenty zapobiegające temu procesowi. Dlatego w art. 318 ust. 7 ustawy określono, że poczynając od momentu złożenia wniosku, z mocy samego prawa są naliczane odsetki za zwłokę na zasadach określonych w Ordynacji podatkowej.

Decyzja odmawiająca

Również w sytuacji, gdy marszałek województwa uzna, że nie zostały spełnione warunki odroczenia terminu płatności opłaty podwyższonej musi wydać decyzję administracyjną. Konieczność wydania decyzji odmawiającej odroczenia terminu płatności opłaty wynika bezpośrednio z postanowień art. 318 ust. 6 ustawy. Marszałek nie może pozostawić wniosku bez odpowiedzi, brak rozstrzygnięcia może być podstawą skargi na bezczynność organu.

Podjmując decyzję odmawiającą odroczenia terminu płatności opłaty, marszałek musi w uzasadnieniu wykazać (zgodnie z regułami wynikającymi z art. 107 K.p.a.), dlaczego przyjął, że nie zachodzą przesłanki zezwalające na odroczenie terminu płatności zobowiązań. Ponadto ocena ta powinna znajdować odzwierciedlenie w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym. W przeciwnym razie jego prawidłowość będzie mogła zostać zakwestionowana w postępowaniu odwoławczym.

Skutki odroczenia

W przypadku gdy terminowe realizowanie przedsięwzięcia, będącego podstawą odroczenia płatności, usunęło przyczyny ponoszenia opłat, właściwy organ, w drodze decyzji, orzeka o zmniejszeniu, odroczonej opłaty o sumę środków własnych wydatkowanych na realizację przedsięwzięcia. Jeżeli odroczenie dotyczy przedsięwzięcia służącego reali-

zacji zadań własnych gminy, do środków własnych wlicza się także środki pochodzące z budżetu gminy.

Jeżeli odroczeniu podlegały opłaty wymierzone w związku ze składowaniem lub magazynowaniem odpadów bez uzyskania decyzji zatwierdzającej instrukcję eksploatacji składowiska odpadów lub bez decyzji określającej miejsce i sposób magazynowania odpadów albo wymierzone za przekroczenie warunków określonych w decyzji, w razie terminowego zrealizowania przedsięwzięcia właściwy organ stwierdza, w drodze decyzji, umorzenie odroczonej opłaty.

Jeżeli odroczeniu podlegały opłaty w związku z wprowadzaniem ścieków do wód lub do ziemi bez wymaganego pozwolenia wodnoprawnego na wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, w razie terminowego wykonania przedsięwzięcia służącego do realizacji zadań własnych gminy w zakresie kanalizacji

i oczyszczania ścieków komunalnych właściwy organ stwierdza, w drodze decyzji, umorzenie odroczonej opłaty.

Skutki braku realizacji przedsięwzięcia

Jeżeli przedsięwzięcie, będące podstawą odroczenia płatności, nie zostało zrealizowane w terminie, to właściwy marszałek województwa stwierdza, w drodze decyzji, obowiązek uiszczenia odroczonej opłaty wraz z określonymi w przepisach Ordynacji podatkowej odsetkami za zwłokę, naliczanymi za okres odroczenia.

Obowiązek uiszczenia odroczonej opłaty wraz z odsetkami może też zostać nakazany decyzją organu także przed upływem terminu odroczenia w razie stwierdzenia, że przedsięwzięcie, będące podstawą odroczenia, nie jest realizowane zgodnie z harmonogramem. Ten zapis ustawy nakłada na marszałka województwa obowiązek kontrolo-

wania terminowości realizacji zaplanowanych przedsięwzięć. W praktyce oznacza to, że marszałek z urzędu, w terminach wynikających z harmonogramu realizacji przedsięwzięcia stanowiącego podstawę odroczenia, powinien kontrolować terminowość jego realizacji.

Należy jednak zauważyć, że z postanowień art. 320 ust. 2 ustawy wynika, iż organ po stwierdzeniu, że przedsięwzięcie nie jest realizowane terminowo może wydać decyzję nakładającą obowiązek uiszczenia odroczonej opłaty, ale nie musi tego robić. Oznacza to, że rozstrzygnięcia podejmowane na tej podstawie mają charakter uznaniowy i marszałek województwa, wydając taką decyzję, powinien precyzyjnie wykazać, jakimi względami kierował się w konkretnej, indywidualnej sprawie. ■

§ Podstawa prawna:
Ustawa – Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (tekst jednolity: Dz. U. Nr 62 poz. 627).

Michał Kuliński

Porady prawne

Chemikalia pod kontrolą Unii (Rozporządzenie REACH)

O tym, aby w 2008 r. zarejestrować substancje chemiczne, powinna pamiętać duża grupa przedsiębiorców, głównie producentów i importerów. Zaniechanie tego obowiązku może mieć fatalne konsekwencje.

Wstępna rejestracja

Z rozporządzenia REACH (nr 1907/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów i utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów) wynika obowiązek rejestracji wielu stosowanych w UE substancji chemicznych. Tak zwana rejestracja wstępna substancji roz-

poczęła się 1 czerwca 2008 r. i potrwa do 1 grudnia 2008 r.

Jak działa system REACH?

System REACH prowadzi do tego, że przemysł ponosi główną odpowiedzialność za zarządzanie zagrożeniami stwarzanymi przez substancje chemiczne i za udostępnianie użytkownikom odpowiednich informacji dotyczących bezpieczeństwa. Zakłada on również, że Unia Europejska może wdrożyć dodatkowe środki dotyczące bardzo niebezpiecznych substancji. System REACH powołał również do życia Europejską Agencję Chemikaliów (ECHA, European Chemicals Agency), odgrywającą w całym procesie rolę centrum koordynacji i wdrażania.

WAŻNE!
System ten zobowiązuje wszystkich producentów i importerów substancji chemicznych do zidentyfikowania zagrożeń związanych z produkowanymi i wprowadzonymi na rynek substancjami.

Substancje produkowane lub importowane w ilościach 1 tony lub więcej rocznie na firmę producenci i importerzy muszą wykazać za pomocą dokumentacji rejestracyjnej przekazywanej do Agencji, że spełnili odpowiednie wymagania. Agencja może wówczas sprawdzić jej zgodność z przepisami i ocenić propozycje przeprowadzenia badań w celu zapewnienia, że ocena substancji chemicznych nie spowoduje zbędnych testów (głównie na zwierzętach kręgowych).

System REACH przewiduje również system udzielania zezwolenia służący zapewnieniu, że substancje stanowiące duże zagrożenie są odpowiednio kontrolowane i stopniowo zastępowane przez bezpieczniejsze substancje albo technologie lub używane tylko tam, gdzie użycie danej substancji służy pożytkowi całego społeczeństwa. Substancje te będą stanowić część rozporządzenia. Po ich uwzględnieniu przedstawiciele przemysłu będą mieli obowiązek przekazywać do Agencji wnioski o wydanie zezwolenia na kontynuowanie używania tych substancji. Władze UE mogą również nałożyć ograniczenie na produkcję, stosowanie lub wprowadzanie na rynek niekorzystnych dla środowiska substancji.

Na producentów i importerów zostanie nałożony obowiązek przekazania swoim dalszym użytkownikom informacji o zagrożeniach niezbędnych do bezpiecznego stosowania danej substancji. Zostanie to zrealizowane za pomocą systemu klasyfikacji i oznakowania oraz tzw. kart charakterystyki (SDS, Safety Data Sheet).

Jakie chemikalia reguluje REACH?

Przepisom rozporządzenia REACH podlegają w zasadzie wszystkie chemikalia, jednak szereg z nich, takich jak np. środki ochrony roślin, produkty biobójcze, produkty lecznicze, kosmetyki czy dodatki do żywności lub pasz, regulowane innymi przepisami wspólnotowymi, są wyłączone spod działania niektórych lub prawie wszystkich przepisów rozporządzenia. Rejestracji nie podlegają także substancje pozyskiwane z przyrody, o ile nie są niebezpieczne i nie zostały zmodyfikowane chemicznie.

Rejestracji nie podlegają również substancje, które przemierzają UE tylko tranzytem. Nie trzeba też rejestrować substancji radioaktywnych,

znajdujących się pod nadzorem celnym, zwolnionych ze stosowania rozporządzenia przez państwa członkowskie ze względu na obronność, odpadów i in.

Której działalności dotyczy REACH?

REACH bezpośrednio dotyczy działalności podmiotu, jeżeli:

- produkuje lub importuje (spoza UE) substancje lub preparaty chemiczne,
- produkuje lub importuje (spoza UE) wyroby (materiały budowlane, elektronikę, zabawki, maszyny, części zamienne, tekstylia i szereg innych), które zawierają substancje określone w art. 57 rozporządzenia lub które w sposób zamierzony uwalniają substancje chemiczne podczas stosowania. Zarejestrować się będą musieli np. sprowadzający artykuły piśmienne.

Z zamierzonym uwolnieniem substancji mamy bowiem do czynienia choćby przy używaniu długopisów albo flamastrów. Podobnie rzecz się ma z tonerami do drukarek.

Przepisy rozporządzenia dotyczą także producentów preparatów (farb, lakierów, olejów, środków czyszczących i szeregu innych) oraz w pewnym zakresie także profesjonalnych użytkowników chemikaliów.

Obowiązek dotyczy małych i dużych firm, ich wielkość w tym wypadku nie ma znaczenia. Obowiązek rejestracji zależeć będzie przede wszystkim od tego, ile substancji bądź preparatów i w jakim celu przedsiębiorca (także osoba fizyczna) wprowadza do Unii Europejskiej.

Co podmiot powinien zrobić najszybciej?

Jeżeli podmiot produkuje lub importuje substancje chemiczne, zarówno

w ich postaci własnej, jak i jako składniki preparatów, a w niektórych przypadkach także jako składniki wyrobów (w ilości powyżej 1 tony rocznie), w okresie od 1 czerwca do 1 grudnia 2008 r. ma obowiązek dokonać rejestracji wstępnej tych substancji. Jeżeli ten obowiązek nie zostanie dopełniony, podmiot może je nadal produkować lub importować dopiero po dokonaniu ich pełnej kosztownej rejestracji.

✓ **WAŻNE!**

Jeżeli dokona natomiast rejestracji wstępnej, może skorzystać z okresów przejściowych określonych w art. 23 rozporządzenia i dokonać rejestracji wraz z innymi producentami i importerami tej substancji.

Pomimo okresów przejściowych, podmiot powinien sporządzić tzw. karty charakterystyki substancji.

Jakie przygotowania podjąć w celu spełnienia wymagań nałożonych rozporządzeniem?

Przed wszystkim podmiot powinien wskazać w przedsiębiorstwie osoby lub zespół odpowiedzialny za spełnienie wymagań nałożonych przepisami REACH – podmiot może również skorzystać z pomocy agencji konsultingowych lub powierzyć komuś obowiązki strony trzeciej, o której mowa w art. 4 rozporządzenia.

Podmiot powinien sporządzić wykaz wszystkich substancji, które produkuje, importuje lub stosuje (jako takie lub w preparatach lub wyrobach). Potem powinien sprawdzić, w odniesieniu do każdej z tych substancji, czy podlega ona przepisom rozporządzenia REACH.

Agencja w Helsinkach

Przedsiębiorcy mają obowiązek rejestracji w instytucji w unijnej. Dla producentów chemikaliów jest

to Europejska Agencja Chemikaliów w Helsinkach. Rejestracji będzie można dokonać wyłącznie drogą elektroniczną przez stronę internetową agencji (<http://echa.europa.eu>).

Nie są jeszcze udostępnione wzory formularzy. W określonym czasie od rejestracji wstępnej (od 3,5 roku do 11 lat) przedsiębiorcy będą musieli w agencji dokonać pełnej rejestracji. Oprogramowanie IUCLID 5 służące do przygotowania dokumentacji rejestracyjnej zostało umieszczone na stronie agencji.

Zaniechanie

Jeżeli przedsiębiorca nie wyśle formularza do Helsinek przed 2 grudnia 2008 r., będzie zobowiązany do dokonania od razu pełnej rejestracji. Pełna rejestracja wiąże się ze znacznie większymi wymaganiami (także z przeprowadzeniem odpowiednich badań) i tym samym z pokaźnymi kosztami (w razie dużej ilości wprowadzanych substancji koszty sięgają 31 tys. euro).

W praktyce może to oznaczać nawet zaprzestanie działalności przez firmę. Mało jest bowiem prawdopodobne, aby przedsiębiorca był w stanie szybko dokonać właściwej rejestracji. O sprawdzenie, czy działalność firm w tej materii jest zgodna z unijnymi przepisami, ma zadbać w Polsce Państwowa Inspekcja Sanitarna i inne instytucje kontrolujące obrót chemikaliami.

Wyłączny przedstawiciel

✓ WAŻNE!

Przedsiębiorca, planując choćby import spoza Unii Europejskiej, powi-

nien dowiadywać się od zagranicznych producentów, czy będą mieli w UE wyłącznego przedstawiciela.

Jeżeli tak, to on zadba o rejestrację. Wówczas przedsiębiorcy nie będą musieli ani przysyłać do Helsinek zgłoszenia wstępnego, ani prowadzić kosztownych badań przed właściwą rejestracją. Jeżeli jednak firma nie będzie miała przedstawiciela, to wstępnie trzeba zarejestrować substancje, a następnie przekalkulować, czy lepiej ponosić koszty rejestracji czy też zmienić kontrahenta.

Opłaty

Rejestracja wstępna będzie bezpłatna. Rejestracja właściwa będzie już kosztowna. Jednak największym finansowym obciążeniem dla firm będą specjalistyczne badania rejestrowanych substancji, które sprawdzają produkt pod kątem wpływu na zdrowie człowieka i środowisko. Należy również sporządzić dokumentację techniczną procesu produkcyjnego. Koszty powiększą się również o wydatki na delegacje do zagranicznych kooperantów, system informatyczny itp. Zdaniem specjalistów wdrożenie REACH najbardziej dotknie małe firmy chemiczne i może doprowadzić do upadku wielu z nich.

Więcej informacji

Pomoc dotyczącą określenia obowiązków nałożonych rozporządzeniem REACH można uzyskać w:

- Biurze do Spraw Substancji i Preparatów Chemicznych, które zostało ustanowione jako krajowe centrum informacyjne ds. REACH.

- Krajowym Centrum Informacyjnym ds. REACH (www.reach.gov.pl).
- Instytucjach świadczących pomoc przedsiębiorcom, wymienionych przez Ministerstwo Gospodarki pod adresem podanym powyżej.
- Europejskiej Agencji Chemikaliów – w szczególności warto skorzystać z Nawigatora zamieszczonego na stronie Agencji.

Warto również skorzystać z informacji zamieszczonych na stronie Europejskiego Biura Chemicznego <http://ecb.jrc.it/>, gdzie między innymi publikowane są wytyczne precyzujące, w jaki sposób spełnić wymagania nałożone rozporządzeniem REACH.

Resort gospodarki utworzył też punkt konsultacyjny do spraw REACH. Będą tam również organizowane szkolenia dotyczące tego zagadnienia.

Terminy

- **1 czerwca – 1 grudnia 2008 r.** – wstępna rejestracja substancji chemicznych.
- **1 grudnia 2010 r.** – koniec rejestracji substancji produkowanych lub importowanych przez daną firmę spoza UE w ilościach przekraczających 1000 ton rocznie.
- **1 czerwca 2013 r.** – koniec rejestracji substancji, których roczna produkcja bądź import wynosi 100-1000 ton.
- **1 czerwca 2018 r.** – koniec rejestracji substancji, których roczna produkcja bądź import wynosi 1-100 ton. ■

Paulina Grabowska

Masz pytanie do naszych ekspertów?
Chcesz uzyskać więcej informacji na wybrany temat?

Napisz do Redakcji!

e-mail: szewczyk@dashofer.pl

 Temat numeru

POIŚ – Konkurs dla przedsiębiorstw ogłoszony

Został ogłoszony konkurs na dofinansowanie projektów w ramach IV osi priorytetowej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko – Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska.

Konkurs dotyczy działań 4.2 – Racjonalizacja gospodarki zasobami i odpadami w przedsiębiorstwach, 4.3 – Wsparcie dla przedsiębiorstw w zakresie wdrażania najlepszych dostępnych technik (BAT), 4.4 – Wsparcie dla przedsiębiorstw w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, 4.5 – Wsparcie dla przedsiębiorstw w zakresie ochrony powietrza, 4.6 – Wsparcie dla przedsiębiorstw prowadzących działalność w zakresie odzysku i unieszkodliwiania odpadów innych niż komunalne.

 WAŻNE!

Dofinansowaniu podlegają wszystkie projekty zgodne z celami działań określonymi w punkcie 12 „Opis działania” w Szczegółowym opisie priorytetów Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (wersja z dnia 26 maja 2008 r.). Projekt nie może zostać złożony na inwestycję zakończoną.

Celem działania 4.2 jest racjonalizacja gospodarki zasobami naturalnymi i odpadami, w tym zmniejszenie ilości wytwarzanych odpadów innych niż komunalne i zwiększenie poziomu odzysku i recyklingu tych odpadów. W ramach działania wspierane będą projekty polegające na budowie, rozbudowie i modernizacji istniejących instalacji lub urządzeń przemysłowych, prowadzącej do zmniejszenia zużycia surowców pierwotnych przez zastąpienie ich surowcami wtórnymi z odpadów, do zmniejszenia energochłonności i wodochłonności procesów produkcyjnych oraz

do zmniejszenia ilości wytwarzanych odpadów i ich wpływu na środowisko, zgodnie ze standardami unijnymi.

 WAŻNE!

Wsparcie nie będzie udzielane na inwestycje zmniejszające energochłonność procesów produkcyjnych energii elektrycznej i ciepła poprzez zastosowanie wysokosprawnej kogeneracji.

Celem działania 4.3 jest zapobieganie powstawaniu i ograniczenie ładunku zanieczyszczeń różnych komponentów środowiska przez dostosowanie istniejących instalacji do wymogów najlepszych dostępnych technik (BAT). W ramach działania wspierane będą inwestycje pozwalające przedsiębiorcy wdrożyć najlepsze dostępne techniki, umożliwiające dostosowanie przedsiębiorstw do wymogów prawa wspólnotowego (dyrektywa 96/61/WE w sprawie zintegrowanego zapobiegania i kontroli zanieczyszczeń), co jest niezbędne do ich funkcjonowania w warunkach Jednolitego Rynku Europejskiego. **W powyższym kontekście o wsparcie starać się mogą przedsiębiorstwa prowadzące instalacje (z wyłączeniem instalacji w gospodarce odpadami komunalnymi):**

1) Wymienione w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 26 lipca w sprawie instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości (Dz.U. z 2002 r. Nr 122, poz. 1055) w następujących przypadkach:

a) realizują inwestycję polegającą na dostosowaniu się do wymogów BAT w przypadku, gdy są podmiotami wymienionymi w zał. XII, rozdz. 13

Traktatu o przystąpieniu, sekcja D, punkt 1 oraz uzyskały pozwolenia zintegrowane wraz z indywidualnymi wiążącymi harmonogramami,

b) realizują inwestycje wynikające z harmonogramu, będącego częścią pozwolenia zintegrowanego, o którym mowa w art. 211 ust 2a Prawa ochrony środowiska (Dz.U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 tekst jednolity),

c) realizują inwestycje polegające na wprowadzaniu rozwiązań zapewniających osiągnięcie niższych wartości emisji niż wynikające z najlepszych dostępnych technik i określonych w posiadanych przez nich pozwoleniach zintegrowanych.

2) Które z racji planowanej rozbudowy instalacji będą musiały uzyskać pozwolenia zintegrowane, gdyż zostaną objęte Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 26 lipca w sprawie instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości (Dz.U. z 2002 r. Nr 122, poz. 1055).

W uszczegółowieniu podkreśla się, że przedsiębiorstwa niewymienione w Aneksie XII, rozdz. 13 Traktatu o przystąpieniu, sekcja D, punkt 1, chcące realizować inwestycje wynikające z programów dostosowawczych (w rozumieniu art. 422 Ustawy – Prawo ochrony środowiska) wydanych wraz z pozwoleniami zintegrowanymi nie będą mogły otrzymać wsparcia na te inwestycje, gdyż zgodnie z prawem unijnym powinny je zrealizować do 30 października 2007 r. (tj. spełniać wymogi najlepszych dostępnych technik). W ramach priorytetu

zostały wyłączone ze wsparcia inwestycje w zakresie przebudowy i budowy jednostek wytwarzania energii w wysokosprawnej kogeneracji. Wsparcie nie może być udzielane na dostosowanie się przedsiębiorstw do standardów, dla których okres przejściowy się skończył.

Celem działania 4.4 jest ograniczenie ładunku zanieczyszczeń (w szczególności substancji niebezpiecznych) odprowadzanych przez przemysł do środowiska wodnego oraz zmniejszenie ilości nieoczyszczonych ścieków przemysłowych odprowadzanych do wód lub do ziemi. Wsparcie mogą otrzymać inwestycje w technologii oraz infrastrukturę gospodarki wodno-ściekowej w przedsiębiorstwach, mające na celu ograniczenie ilości wytwarzanych ścieków przemysłowych, szczególnie ścieków niebezpiecznych oraz służące zwiększeniu stopnia redukcji ładunku zanieczyszczeń w ściekach odprowadzanych do wód. Wsparcie nie może być udzielane na dostosowanie się przedsiębiorstw do standardów, dla których okres przejściowy się skończył.

Celem działania 4.5 jest poprawa jakości powietrza przez obniżenie wielkości emisji zanieczyszczeń z instalacji spalania paliw. Pomoc dla przedsiębiorców będzie ukierunkowana na inwestycje w zakresie ochrony powietrza i dostosowanie istniejących instalacji do wymagań wynikających z dyrektywy 2001/80/WE w sprawie ograniczenia emisji niektórych zanieczyszczeń do powietrza ze źródeł spalania, jako priorytetowe będą traktowane projekty dotyczące instalacji o mocy powyżej 50 MW (w tym jednostek opalanych węglem), prowadzące do zmniejszenia emisji pyłów.

W ramach działania preferowane będą również instalacje wymienione na liście odstępstw od wymagań dyrektywy 2001/80/WE, umiesz-

czonych w załączniku XII Traktatu akcesyjnego. Ze wsparcia zostały wyłączone projekty związane z wysokosprawną kogeneracją, budową jednostek wytwarzania energii, wyłącznie z odnawialnych źródeł energii oraz projekty polegające wyłącznie na budowie lub przebudowie elektroenergetycznych sieci dystrybucyjnych wysokiego, średniego i niskiego napięcia oraz wyłączenie sieci ciepłowniczych, mających na celu ograniczenie strat sieciowych. Wsparcie nie może być udzielane na dostosowanie się przedsiębiorstw do standardów, dla których okres przejściowy się skończył.

Celem działania 4.6 jest zwiększenie udziału odpadów innych niż komunalne, podlegających odzyskowi i prawidłowemu unieszkodliwianiu. Pomoc będzie przeznaczona dla przedsiębiorstw prowadzących działalność w zakresie odzysku i unieszkodliwiania odpadów innych niż komunalne, w tym poużytkowych (np. opakowania i odpady opakowaniowe, baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, pojazdy wycofane z eksploatacji, oleje przepracowane, lampy wyładowcze, opony). Dofinansowana inwestycja powinna przyczynić się do realizacji postanowień Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach oraz ustaw dotyczących postępowania z poszczególnymi rodzajami odpadów, w szczególności niebezpiecznymi. Preferowane będą projekty dotyczące odpadów, dla których obowiązują limity odzysku lub recyklingu.

Uprawnionymi do składania wniosków są małe, średnie i duże przedsiębiorstwa z wyłączeniem przedsiębiorstw wymienionych w art. 35 ust. 3 punkt a i b w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1198/2006 z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rybackiego oraz przedsiębiorstw objętych rozporządzeniem Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w spra-

wie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW).

Rodzaj działalności prowadzonej przez beneficjenta nie może być wykluczony przepisami właściwego dla danego przedsięwzięcia programu pomocy publicznej. Niezbędne informacje o programach pomocy publicznej obowiązujących dla poszczególnych działań zostały zamieszczone w zakładce Pomoc Publiczna. W przypadku wniosków składanych przez małych i średnich przedsiębiorców wartość całkowita projektu nie może być niższa niż 8 mln zł.

Kwota środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) przeznaczona na dofinansowanie projektów w ramach poszczególnych konkursów wynosi:

- Konkurs nr 1/POIŚ/4.2/06/2008: Działanie 4.2 – 30,0 mln euro
- Konkurs nr 1/POIŚ/4.4/06/2008: Działanie 4.4 – 12,5 mln euro
- Konkurs nr 1/POIŚ/4.5/06/2008: Działanie 4.5 – 62,5 mln euro
- Konkurs nr 1/POIŚ/4.3/06/2008: Działanie 4.3 – 55,0 mln euro
- Konkurs nr 1/POIŚ/4.6/06/2008: Działanie 4.6 – 30,0 mln euro

Powyższe kwoty stanowią całkowitą alokację przeznaczoną na Działania 4.2-4.6 w IV osi priorytetowej. Niewykorzystane środki przeznaczone zostaną na następne konkursy.

Poziom współfinansowania projektu ze środków EFRR wynosi maksymalnie 30% wartości wydatków kwalifikowanych projektu. W sumie (ewentualnie również wraz z inną pomocą ze środków publicznych) wsparcie nie powinno przekroczyć poziomu dopuszczalnej intensywności pomocy publicznej określonej we właściwym programie pomocowym Pomoc publiczna.

Kwota dofinansowania dla projektu nie może przekraczać 20 mln zł.

Dofinansowanie udzielane w ramach działań 4.2-4.6 POIŚ będzie udzielane zgodnie z zapisami Szczegółowego opisu priorytetów Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko z dnia 26 maja 2008 r. oraz – ponieważ wsparcie to będzie stanowiło pomoc publiczną – zgodnie z właściwymi rozporządzeniami określającymi warunki dopuszczalności pomocy publicznej. Przewidziane jest udzielanie dofinansowania w ramach pomocy regionalnej i pomocy horyzontalnej. Te dwa rodzaje pomocy różnią się między sobą przeznaczeniem oraz zasadami ich udzielania. Warunki dopuszczalności pomocy regionalnej i horyzontalnej zostały określone w poszczególnych rozporządzeniach właściwych dla danego działania.

Terminy, miejsce i sposób składania wniosków

➤ I etap – kwalifikacja do konkursów.

Wnioski wstępne należy składać w terminie od 30 czerwca do 21 lipca 2008 r. w kancelarii Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, ul. Konstruktorska 3A, 02-673 Warszawa.

Ostateczny termin składania wniosków wstępnych upływa 21 lipca 2008 r. o godz. 15.00.

Wnioski, które wpłyną po upływie ww. terminu, nie będą rozpatrywane. Wniosek wstępny może być złożony osobiście przez przedstawiciela wnioskodawcy, przesyłką kurierską lub za pośrednictwem poczty.

➤ II etap – procedura konkursowa.

Do składania wniosków o dofinansowanie uprawnieni są wnioskodawcy, którzy w wyniku oceny wniosku wstępnego, otrzymali od Instytucji Wdrażającej powiadomienie o zasadniczej zgodności projektu z zasadami pomocy publicznej oraz celem i zakresem Działania. Wnioski o dofinansowanie należy składać w kancelarii Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, ul. Konstruktorska 3A, 02-673 Warszawa. Termin składania wniosków o dofinansowanie upływa 15 września 2008 r. o godz. 15.00. Wnioski, które wpłyną po upływie ww. terminu nie będą rozpatrywane.

Wniosek o dofinansowanie projektu może być złożony osobiście przez przedstawiciela wnioskodawcy, przesyłką kurierską lub za pośrednictwem poczty.

Ostateczny termin rozstrzygnięcia konkursów jest uzależniony od liczby zgłoszonych wniosków. Wstępnie przewiduje się, że ogłoszenie list rankingowych powinno nastąpić przed 31 grudnia 2008 r.

Podczas przygotowywania i wypełniania wniosków należy się kierować informacjami i wytycznymi zawartymi m.in. w poniższych dokumentach:

- Szczegółowy opis priorytetów Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko z dnia 26 maja 2008 r.
- Wytyczne w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach POIŚ.
- Wytyczne w zakresie wybranych zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód oraz Warianty rozwoju gospodarczego Polski.
- Wytyczne w zakresie informacji i promocji.
- Katalog wskaźników obowiązkowych.
- Lista dokumentów strategicznych właściwych dla sektora środowiska.

Wytyczne oraz inne, dodatkowe informacje można znaleźć na stronach internetowych: www.nfosigw.gov.pl, www.ekoportal.gov.pl i www.mrr.gov.pl. ■

Krzysztof Choromański

Finanse

Pomoc na oszczędzanie energii

Pomoc na oszczędzanie energii może mieć postać pomocy inwestycyjnej lub operacyjnej. Ten rodzaj pomocy ma na celu usunięcie nieprawidłowości w funkcjonowaniu rynku związanej z negatywnymi skutkami zewnętrznymi. Odbывается to poprzez indywidualne zachęty do osiągnięcia celów w dziedzinie ochrony środowiska związanych z oszczędzaniem energii i ograniczaniem emisji gazów cieplarnianych.

niczaniem emisji gazów cieplarnianych.

Zgodnie z protokołem z Kioto w latach 2008-2012 UE jest zobowiązana ograniczyć emisję gazów cieplarnianych o 8% w stosunku do poziomu emisji w 1990 r. Na poziomie wspólnotowym celem jest ograniczenie emisji tych gazów o co najmniej 20% do 2020 r. w porównaniu do 1990 r., co zostało za-

twierdzone przez Radę Europejską na szczycie w dniach 8-9 marca 2007 r. W tym kontekście Rada Europejska zatwierdziła także cel UE na wyższym poziomie, tj. ograniczenie emisji gazów cieplarnianych w 2020 r. o 30% w stosunku do 1990 r. jako wkład UE na rzecz globalnego, obszernego i wystarczająco ambitnego porozumienia na okres po 2012 r. Ponadto państwa członkowskie są zobowiązane przyjąć

ogólne orientacyjne cele krajowe, które zakładają 9-procentową oszczędność energii w okresie 9 lat, i dążyć do ich osiągnięcia. Pomoc państwa może być właściwa w przypadku, gdy inwestycje prowadzące do oszczędności energii nie są wymagane zgodnie z normami wspólnotowymi oraz gdy nie są dochodowe, tj. gdy koszt zaoszczędzenia energii jest wyższy niż związane z nim korzyści ekonomiczne.

Intensywność pomocy nie może przekraczać 60% kwalifikowalnych kosztów inwestycji

W przypadku, gdy pomoc inwestycyjna na oszczędzanie energii przyznawana jest MŚP, istnieje możliwość zwiększenia intensywności pomocy o 10 punktów procentowych dla średnich przedsiębiorstw i o 20 punktów procentowych dla małych przedsiębiorstw.

Koszty kwalifikowalne muszą ograniczać się do dodatkowych kosztów inwestycji, niezbędnych do osiągnięcia poziomu oszczędności energii wyższego niż poziom wymagany przez normy wspólnotowe. Koszty kwalifikowalne określa się zgodnie z pkt 69-70 projektu wytycznych. Kwalifikowalne koszty inwestycji mogą mieć postać inwestycji w rzeczowe aktywa trwałe lub wartości niematerialne i prawne. ■

Redakcja

Finanse

Pomoc na odnawialne źródła energii

Za odnawialne źródła energii uznaje się odnawialne niekopalne źródła energii (energia wiatru, energia słoneczna, energia geotermiczna, energia fal, energia pływów, elektrownie wodne o mocy poniżej 10 MW, biomasa, gaz ze składowisk odpadów, gaz z oczyszczalni ścieków i biogazy).

Za energię z odnawialnych źródeł energii uznaje się energię elektryczną wytworzoną z wykorzystaniem wyłącznie odnawialnych źródeł energii, jak również pewien odsetek energii elektrycznej, wyrażony jako wartość opała, wytwarzanej ze źródeł odnawialnych w elektrowniach hybrydowych wykorzystujących także tradycyjne źródła energii, w tym odnawialną energię elektryczną wykorzystywaną do pompowania w elektrowniach szczytowo-pompowych, z wyłączeniem energii elektrycznej produkowanej w elektrowniach szczytowo-pompowych.

Ten rodzaj pomocy ma na celu usunięcie nieprawidłowości w funkcjonowaniu rynku związanej z negatywnymi skutkami zewnętrznymi poprzez indywidualne zachęty do zwiększenia udziału energii ze źródeł odnawialnych w ogólnej produkcji energii. Większe wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych jest jednym z priorytetów

Wspólnoty w zakresie ochrony środowiska, jak również priorytetem ekonomicznym i energetycznym. Oczekuje się, że odegra ono ważną rolę w procesie ograniczania emisji gazów cieplarnianych. Na poziomie Wspólnoty celem jest 20-procentowy udział energii ze źródeł odnawialnych w całkowitej produkcji energii do 2020 r. Pomoc państwa jest uzasadniona, jeśli koszt produkcji energii ze źródeł odnawialnych jest wyższy niż koszt produkcji energii ze źródeł tradycyjnych oraz jeśli producentów lub konsumentów nie obowiązują normy Wspólnotowe dotyczące udziału energii ze źródeł odnawialnych. Wysoki koszt produkcji pewnych rodzajów energii ze źródeł odnawialnych uniemożliwia przedsiębiorstwom stosowanie konkurencyjnych cen, utrudniając tym samym wejście takiej energii na rynek. Jednak dzięki rozwojowi technologii w obszarze energii ze źródeł odnawialnych i stopniowo rosnącej internalizacji skutków zewnętrznych związanych z ochroną środowiska (wynikających np. z dyrektywy IPPC, prawodawstwa dotyczącego jakości powietrza oraz systemu handlu uprawnieniami do emisji) różnica pod względem kosztów produkcji w ostatnich latach maleje, w związku z czym coraz mniejsza jest również konieczność pomocy. Zatem pomoc państwa

może stanowić właściwy instrument tylko dla tych zastosowań odnawialnych źródeł energii, w których korzyści dla środowiska i zrównoważony rozwój są ewidentne.

Pomoc na odnawialne źródła energii może mieć postać pomocy inwestycyjnej lub operacyjnej.

Pomoc inwestycyjna na odnawialne źródła energii

Intensywność pomocy nie przekracza 60% kwalifikowalnych kosztów inwestycji. Jeśli pomoc przyznawana jest na instalacje do wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych, służące potrzebom całej danej wspólnoty, jak np. wyspa, intensywność pomocy można zwiększyć o 10 punktów procentowych. W przypadku gdy pomoc inwestycyjna na odnawialne źródła energii przyznawana jest MŚP, istnieje możliwość zwiększenia intensywności pomocy o 10 punktów procentowych dla średnich przedsiębiorstw i o 20 punktów procentowych dla małych przedsiębiorstw.

Koszty kwalifikowalne inwestycji w przypadku energii ze źródeł odnawialnych muszą ograniczać się do dodatkowych kosztów inwestycji ponoszonych przez beneficjenta w porównaniu z tradycyjną elektrownią

lub z tradycyjnym systemem ogrzewania o takiej samej mocy pod względem efektywnej produkcji energii.

Koszty kwalifikowalne oblicza się jako korzyści i koszty operacyjne netto związane z dodatkowymi inwestycjami w zakresie odnawialnych źródeł energii i pojawiające się w ciągu pierwszych pięciu lat eksploatacji inwestycji:

- 1) korzyści operacyjne oznaczają przede wszystkim korzyści wynikające z jakiegokolwiek zwiększenia zdolności (wzrost dochodów netto, obniżenie kosztów produkcji z uwagi na efekt skali), oszczędności kosztów lub produkcji dodatkowej oraz korzyści wynikające z innych środków wsparcia niezależnie od tego czy stanowią pomoc państwa (pomoc operacyjna przyznana na pokrycie tych samych kosztów kwalifikowalnych, systemy cen gwarantowanych i inne środki wsparcia);
- 2) koszty operacyjne oznaczają przede wszystkim dodatkowe koszty produkcji.

Kwalifikowalne koszty inwestycji mogą mieć postać inwestycji w rzeczowe aktywa trwałe lub wartości niematerialne i prawne.

Pomoc operacyjna na odnawialne źródła energii

Pomoc operacyjna na produkcję energii ze źródeł odnawialnych może być uzasadniona w celu pokrycia różnicy między kosztami produkcji energii ze źródeł odnawialnych a ceną rynkową. Państwa członkowskie mogą przyznać po-

moc na odnawialne źródła energii w następujący sposób:

Opcja 1:

- 1) państwa członkowskie mogą przyznać pomoc operacyjną na zrekompensowanie różnicy między kosztami produkcji energii ze źródeł odnawialnych a ceną rynkową takiej energii; pomoc operacyjną można wówczas przyznać do czasu pełnej amortyzacji zakładu zgodnie z przyjętymi zasadami rachunkowości; wszelka dodatkowa energia wytworzona przez elektrownię nie będzie kwalifikować się do pomocy; pomoc może jednak również obejmować godziwy zwrot z kapitału, jeśli państwa członkowskie mogą wykazać jego niezbędnosc w świetle niewielkiej konkurencyjności określonych odnawialnych źródeł energii;
- 2) określając kwotę pomocy operacyjnej, koszty produkcji należy pomniejszyć o wszelką pomoc inwestycyjną przyznaną danemu przedsiębiorstwu na rzecz nowego zakładu;
- 3) zgłaszając Komisji programy pomocy, państwa członkowskie muszą przedstawić dokładne mechanizmy wsparcia, a zwłaszcza metody obliczania kwoty pomocy;
- 4) w przeciwieństwie do większości innych odnawialnych źródeł energii, biomasa wiąże się ze stosunkowo niskimi kosztami inwestycyjnymi, ale wyższymi kosztami operacyjnymi; komisja będzie zatem otwarta na pomoc operacyjną przekraczającą kwotę

inwestycji w przypadku, gdy państwa członkowskie mogą wykazać, że łączne koszty ponoszone przez przedsiębiorstwa po amortyzacji zakładu są nadal wyższe niż cena rynkowa energii.

Opcja 2:

- 1) państwa członkowskie mogą przyznać pomoc na odnawialne źródła energii, korzystając z mechanizmów rynkowych, takich jak zielone certyfikaty czy przetargi; programy te pozwalają wszystkim producentom energii ze źródeł odnawialnych pośrednio korzystać z gwarantowanego popytu na wytwarzaną przez nich energię po cenie wyższej niż cena rynkowa energii z tradycyjnych źródeł; cena ww. zielonych certyfikatów nie jest ustalona z góry, lecz zależy od podaży i popytu;
- 2) w przypadkach, w których stanowią pomoc państwa, programy te mogą być zatwierdzane przez Komisję, jeśli państwa członkowskie mogą wykazać, że pomoc ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia rentowności odnawialnych źródeł energii, o których mowa, w ostatecznym rozrachunku nie prowadzi do nadmiernej rekompensaty i nie odwołuje producentów energii ze źródeł odnawialnych od dążenia do coraz większej konkurencyjności; komisja będzie zatwierdzać takie programy pomocy jedynie na okres nieprzekraczający dziesięciu lat. ■

Redakcja

Finanse

Pomoc na kogenerację

Te rodzaje pomocy mają na celu usunięcie nieprawidłowości w funkcjonowaniu rynku związanej z negatywnymi skutkami zewnętr-

nymi przez indywidualne zachęty do osiągnięcia celów w dziedzinie ochrony środowiska związanych z oszczędzaniem energii.

CHP to najbardziej efektywna technologia jednoczesnej produkcji energii i ciepła. Dzięki skojarzonej produkcji energii i ciepła straty

energii w procesie produkcji są mniejsze. W strategii wspólnotowej przedstawionej w strategii Komisji w sprawie kogeneracji z 1997 r. ustalono ogólny cel orientacyjny dotyczący podwojenia udziału energii produkowanej w technologii kogeneracji do 18% do 2010 r.

Kogeneracja oznacza równoczesne wytwarzanie energii cieplnej i energii elektrycznej i/lub mechanicznej w trakcie tego samego procesu. Pomoc inwestycyjna lub operacyjna na rzecz środowiska na kogenerację jest zgodna ze wspólnym rynkiem w rozumieniu art. 87 ust. 3 lit. c) Traktatu WE, o ile zakład spełnia kryteria określone w definicji kogeneracji o wysokiej sprawności.

Kogeneracja o wysokiej sprawności oznacza kogenerację spełniającą kryteria określone w załączniku III do dyrektywy 2004/8/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wspierania kogeneracji w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe na rynku wewnętrznym energii (Dz.U. L 52 z 21.2.2004) oraz zgodną ze zharmonizowanymi wartościami referencyjnymi sprawności, zgodnie z definicją w art. 4 tej dyrektywy.

Pomoc na kogenerację może mieć postać pomocy inwestycyjnej lub operacyjnej.

Pomoc inwestycyjna na kogenerację

Intensywność pomocy nie przekracza 60% kwalifikowalnych kosztów inwestycji. W przypadku, gdy pomoc inwestycyjna na kogenerację przyznawana jest MŚP, istnieje możliwość zwiększenia intensywności pomocy o 10 punktów procentowych dla średnich przedsiębiorstw i o 20 punktów procentowych dla małych przedsiębiorstw.

Koszty kwalifikowalne muszą ograniczać się do dodatkowych kosztów inwestycji, niezbędnych do budowy zakładu kogeneracyjnego o wysokiej sprawności. Należy je pomniejszyć o koszty alternatywnej inwestycji, która zostałaby zrealizowana bez pomocy. Koszty kwalifikowalne oblicza się zgodnie z zasadami mającymi zastosowanie do kosztów kwalifikowalnych energii ze źródeł odnawialnych. Kwalifikowalne koszty inwestycji mogą mieć postać inwestycji w rzeczowe aktywa trwałe lub wartości niematerialne i prawne.

Pomoc operacyjna na kogenerację

Pomoc operacyjna na kogenerację o wysokiej sprawności może być przyznana zgodnie z zasadami dotyczącymi pomocy operacyjnej na energię ze źródeł odnawialnych:

- 1) przedsiębiorstwom zajmującym się dystrybucją energii elektrycznej i ciepła do odbiorców, w przypadku gdy koszty takiego wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła przekraczają ich cenę rynkową; decyzja co do niezbędności pomocy uwzględniać będzie koszty i przychody z tytułu wytwarzania i sprzedaży energii elektrycznej lub ciepła;
- 2) do celów przemysłowego wykorzystania wytwarzania energii elektrycznej w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła, w przypadku, gdy można wykazać, że koszty produkcji jednej jednostki energii za pomocą tej technologii przekraczają cenę rynkową jednej jednostki energii wyprodukowanej w sposób tradycyjny; koszty produkcji mogą obejmować normalny zwrot z kapitału, pomniejsza się je jednak o wszelkie zyski przedsiębiorstwa z tytułu produkcji ciepła. ■

Redakcja

Finanse

Pomoc na efektywne energetycznie ciepłownictwo komunalne

Komunalne sieci ciepłownicze mogą być bardziej efektywne pod względem energetycznym niż indywidualne systemy grzewcze i spowodować istotną poprawę jakości powietrza w miastach. Pomoc państwa, w celu zachęcenia poszczególnych przedsiębiorstw do osiągnięcia celów w zakresie ochrony środowiska, można przyznać, pod warunkiem, że komunalne sieci ciepłownicze uznają się za generujące mniej zanieczyszczeń i bardziej efektywne pod względem energetycznym,

ale bardziej kosztowne niż indywidualne systemy grzewcze.

Pomoc inwestycyjna lub operacyjna na ochronę środowiska w zakresie efektywnych energetycznie komunalnych sieci ciepłowniczych jest zgodna ze wspólnym rynkiem w rozumieniu art. 87 ust. 3 lit. c) Traktatu WE, o ile komunalna sieć ciepłownicza będąca beneficjentem pomocy spełnia kryteria określone w definicji efektywnych energetycznie komunalnych sieci ciepłowniczych.

Należy zaznaczyć, że nowe wytyczne zawierają także możliwość oceny pomocy na ciepłownictwo komunalne wyłącznie na podstawie art. 87 ust. 3 lit. c) TWE (bez wytycznych), w sytuacji, gdy pomoc dotyczy infrastruktury ciepłownictwa komunalnego.

Efektywne energetycznie komunalne sieci ciepłownicze oznaczają urządzenia komunalnych sieci ciepłowniczych o parametrach odpowiadających przynajmniej wartościom referencyjnym dla produkcji

ciepła określonym przez Komisję, zgodnie z dyrektywą 2004/8/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wspierania kogeneracji w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe na rynku wewnętrznym energii (Dz.U. L 52 z 21.02.2004).

Intensywność pomocy nie przekracza 50% kwalifikowalnych kosztów inwestycji. Inwestycje w komunalne sieci ciepłownicze korzystające wyłącznie z odnawialnych źródeł energii mogą kwalifikować się do premii w wysokości 10 punktów procentowych powiększającej podstawową stawkę wynoszącą 50% kosztów kwalifikowalnych. W przypadku, gdy pomoc inwestycyjna na efektywne energetycznie komunalne sieci ciepłownicze przyznawana jest MŚP, istnieje możliwość zwiększenia intensywności pomocy o 10 punktów procentowych dla średnich przedsiębiorstw i o 20 punktów procentowych dla małych przedsiębiorstw. W przypadku zastosowania niedyskryminacyjnej procedury przetargowej do przyznania pomocy, zgodnie z zasadami konkurencji, intensywność pomocy może wynosić nawet 100% kosztów kwalifikowalnych. Koszty kwalifikowalne muszą ograniczać się do dodatkowych kosztów inwestycji, niezbędnych do realizacji inwestycji prowadzącej do efektywnych energetycznie komunalnych sieci ciepłowniczych. Należy je pomniejszyć o koszty alternatywnej inwestycji, która zostałaby zrealizowana bez pomocy. ■

Redakcja

Wykaz zmian w prawie i ważne terminy

Zmiany w prawie	
Data wejścia w życie:	
30.05.2008 r.	
Ogłoszono ustawę z dnia 11 kwietnia 2008 r. o zmianie ustawy – Prawo atomowe (Dz. U. Nr 93, poz. 583). Ustawa wchodzi w życie 25 grudnia 2008 r.	
23.05.2008 r.	
23 maja 2008 r. wchodzi w życie rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 maja 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy publicznej na przedsięwzięcia będące inwestycjami służącymi poprawie jakości paliw i technologii silnikowych (Dz. U. Nr 89, poz. 547).	
Ważne terminy	
Do 15 lipca 2008 r.	
sprawozdanie o ilości i masie wprowadzonego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, z podziałem na grupy i rodzaje sprzętu za II kwartał 2008	
Do 20 lipca 2008 r.	
zaświadczenie o zużytych sprzęcie za II kwartał 2008	
Do 30 lipca 2008 r.	
sprawozdania o masie zużytego sprzętu zebranego, poddanego przetwarzaniu, odzyskowi, w tym recyklingowi, oraz unieszkodliwianiu za II kwartał 2008	
Do 31 lipca 2008 r.	
sprawozdanie o rodzajach i ilościach odpadów, o sposobach gospodarowania oraz instalacjach i urządzeniach służących do odzysku i unieszkodliwiania odpadów za I półrocze 2008	
Do 31 lipca 2008 r.	
wyniesienie opłaty za gazy lub pyły wprowadzane do powietrza za I półrocze 2008	
Do 31 lipca 2008 r.	
sprawozdanie o ilości i rodzaju gazów lub pyłów wprowadzanych do powietrza oraz dane, na podstawie których określono te wielkości za I półrocze 2008	
Do 31 lipca 2008 r.	
wniesienie opłaty za składowanie odpadów za I półrocze 2008	
Do 31 lipca 2008 r.	
wniesienie opłaty za pobór wód powierzchniowych i podziemnych za I półrocze 2008	

Pytania i odpowiedzi

 W jakim celu ustawodawca dał Radom Miejskim i Gminnym możliwość określenia górnych stawek za wywóz nieczystości stałych?

Przepisami art. 5 ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2005r. Nr 236, poz. 2008 z późn. zm.) właściciele nieruchomości zostali zobowiązani do

utrzymania czystości i porządku m.in. przez pozbywanie się zebranych na terenie nieruchomości odpadów komunalnych oraz nieczystości ciekłych w sposób zgodny z przepisami ustawy i przepisami

odrębnymi. W art. 6 zostali zobowiązani do udokumentowania wykonania w.w obowiązku, w formie umowy korzystania z usług wykonywanych przez zakład będący gminną jednostką organizacyjną

lub przedsiębiorcę posiadającego zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości lub w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych, przez okazanie takiej umowy i dowodów płacenia za takie usługi.

Natomiast art. 6 ust. 2 ustawy zawiera delegację do określenia przez rady gminy, w drodze uchwały, górnej stawki opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi, o których mowa wyżej. Jednocześnie rada gminy otrzymała upoważnienie do określenia niższych stawek opłat, jeżeli odpady komunalne są zbierane i odbierane w sposób selektywny.

Ponieważ w gospodarce rynkowej istnieje swoboda kształtowania cen usług, ograniczenie swobody gospodarczej może nastąpić tylko w ważnych i wyjątkowych przypadkach. Dopuszczalność ograniczenia wolności działalności gospodarczej określa art. 22 Konstytucji RP stanowiący, iż ograniczenie jest dopuszczalne tylko w drodze ustawy i tylko ze względu na ważny interes publiczny.

Niewątpliwie upoważnienie rady miejskiej lub gminnej do określenia górnych stawek opłat za usługi w postaci wywozu nieczystości stałych ma na celu ochronę interesów właścicieli nieruchomości przed ustalaniem przez przedsiębiorców świadczących usługi wygórowanych cen.

Wykonawca usługi ustalając, w drodze umowy cywilno-prawnej, cenę dla określonego podmiotu jest związany zarówno aktem prawa miejscowego (czyli uchwałą rady miejskiej lub gminy) jak i art. 538 k.c. Przepis ten stanowi, że jeżeli w miejscu i czasie zawarcia umowy sprzedaży obowiązuje zarządzenie, według którego (...) nie może być zapłacona cena wyższa od ceny określonej (cena maksymalna), kupujący nie jest obowiązany do zapłaty ceny wyższej, a sprzedawca, który otrzymał cenę wyższą, obowiązany jest zwrócić kupującemu pobraną różnicę. Jeśli rada gminy uchwały nie zmieni, przedsiębiorca nie będzie mógł obciążyć usługobiorców wyższymi stawkami.

Redakcja

Jakie mogą grozić firmie wywozowej konsekwencje prawne czy też finansowe za stosowanie wyższych stawek niż określone przez Radę Gminy?

Konsekwencje obciążenia właścicieli nieruchomości stawką wyższą niż określona w uchwale rady miejskiej lub gminy skutkować będzie nieważnością umowy w części przekraczającej stawkę oraz obowiązkiem zwrotu pobranej różnicy.

Nieważność umowy wynika z art. 58 k.c. § 1 w.w. przepisu stanowi, że czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście prawa jest nieważna, chyba że właściwy przepis prze-

widuje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy. Zgodnie z § 2 nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współżycia społecznego, a z § 3 wynika, że jeżeli nieważnością jest dotknięta tylko część czynności prawnej, czynność pozostaje w mocy co do pozostałych części, chyba, że z okoliczności wynika, iż bez postanowień dotkniętych nieważnością czynność nie zostałaby dokonana.

Natomiast obowiązek zwrotu pobranej różnicy wynika z art. 538 k.c. Zgodnie z tym przepisem jeżeli w miejscu i czasie zawarcia umowy sprzedaży obowiązuje zarządzenie, według którego za rzeczy danego rodzaju lub gatunku nie może być zapłacona cena wyższa od ceny określonej (cena maksymalna), kupujący nie jest obowiązany do zapłaty ceny wyższej, a sprzedawca, który otrzymał cenę wyższą, obowiązany jest zwrócić kupującemu pobraną różnicę.

Redakcja

Opłaty i fundusze w ochronie środowiska

WYDAWCA: Verlag Dashofer Sp. z o.o., ul. Senatorska 12, 00-082 Warszawa
tel.: (+48 22) 559 36 01 ~ 05, 559 36 54, faks: 829-27-00, 829-27-27

Redaktor odpowiedzialny: Agnieszka Szewczyk, szewczyk@dashofer.pl, www.dashofer.pl

Redakcja i korekta techniczna: Jolanta Stypułkowska. Skład: Dariusz Ziach. Druk: Semafic, Warszawa

Prenumerata: wersja drukowana: kwartalna 76 zł (+ koszt wysyłki), roczna 273,60 zł (10% taniej + koszt wysyłki).

wersja online: kwartalna 65 zł + 22% VAT, roczna 231,40 zł (10% taniej) + 22% VAT.

Wpłaty kierować na rachunek:

Verlag Dashofer Sp. z o.o. Bank Handlowy S.A., nr 90-10301508-0000000800916003.

Redakcja odpowiada na łamach gazety na wybrane pytania Czytelników przesłane faksem lub pocztą.

© 2008 Dashöfer Holding Ltd & Wydawnictwo Verlag Dashofer. Wszystkie prawa zastrzeżone.

Przedruk w całości lub we fragmentach i rozpowszechnianie bez zgody wydawcy zabronione.

Ze względu na stałe zmiany w polskim prawie oraz niejednolite interpretacje przepisów

Wydawnictwo nie ponosi odpowiedzialności za zamieszczone informacje.

Wydawnictwo dodatkowo poleca

Audyt środowiskowy na CD

Oprogramowanie dla środowiskowych audytorów wewnętrznych

Schemat działania programu:

Użytkownik:

- Odpowiada na pytania zadawane przez program

Program:

- sprawdza zgodność informacji z obowiązującymi przepisami, a następnie tworzy **zestawienie końcowe** oraz **zalecenia pokontrolne**
- w modułach „Akty prawne” oraz „Komentarze” można znaleźć wszelkie informacje istotne z punktu widzenia osoby przeprowadzającej audyt środowiskowy

Korzyści, jakie oferuje program:

- Umożliwia sprawdzenie czy firma spełnia aktualnie obowiązujące wymogi przepisów **ochrony środowiska**
- Program przeprowadza **kontrolę** przepisów na zasadach podobnych do służb kontrolnych
- Zawiera **aktualne** akty prawne wraz z ich interpretacją
- Program jest **łatwy w obsłudze** – posiada intuicyjny i przyjazny interfejs
- Istnieje możliwość **wielokrotnego przeprowadzania audytu**, także w różnych rodzajach firm

GWARANTUJEMY:

- Oszczędność czasu
- Eliminację błędów
- Aktualizację 2 razy w roku

↓ ↓ ↓ **KUPON ZAMÓWIENIOWY – WYPEŁNIJ I WYŚLIJ FAKSEM – 0 (pfx) 22 829 27 00, 829 27 27** ↓ ↓ ↓

Audyt środowiskowy na CD

Oprogramowanie dla środowiskowych audytorów wewnętrznych

Wydanie podstawowe, CD ROM,
Cena 299,00 zł + 22% VAT (na płytę CD) + koszty przesyłki,
Każda aktualizacja 2 razy w roku 149 zł + 22% VAT + koszty przesyłki

Wybieram formę płatności: za pobraniem przelewem 14 dni

Tak, zamawiam

egzemplarzy

Rezygnacji możecie Państwo dokonać listownie lub faxem. Czas realizacji zamówienia wynosi 10 dni. **Mogą Państwo zwrócić publikację w ciągu 14 dni od daty realizacji zamówienia, jeśli nie spełni on Państwa oczekiwań.** Dodatkowe informacje pod nr: 022-559-36-43, Dział Obsługi Klienta 559-36-00/06.

Tak, zamawiam aktualności e-mail gratis:

e-cło i transport e-podatki e-Kadry i płace e-zmiany prawa

Firma/Instytucja:..... NIP: _____

Adres:..... Stanowisko:.....

Imię i nazwisko:.....

Branża:..... Telefon:..... Fax:..... e-mail:.....

Liczba pracowników: 1-20 21-100 101-200 powyżej 200

ASCD ODF0608

Data: ____ - ____ - 2008 r.

Pieczęć/podpis:.....

Dobrowolnie wyrażam zgodę na otrzymywanie informacji handlowych drogą elektroniczną oraz na przetwarzanie moich danych osobowych przez Wydawnictwo Verlag Dashofer Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie przy ul. Senatorskiej 12 w celu realizacji mojego zamówienia, jak również w celach marketingowych. Wydawnictwo zapewnia prawo wglądu i zmiany swoich danych osobowych.

Data: ____ - ____ - 2008 r.

Podpis:.....